

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 90/04-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júna 2004 v senáte zloženom z predsedu Eduarda Bárányu a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť I. Ď., bytom L., A. J., bytom K., H. Ď., bytom M., a H. N., bytom M., zastúpených advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 7 C 78/98, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. Ď., A. J., H. Ď. a H. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 7 C 78/98, p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu v Michalovciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. sp. zn. 7 C 78/98, p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. I. Ď. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd v Michalovciach p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. A. J. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd v Michalovciach p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. H. Ď. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd v Michalovciach p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. H. N. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie vo výške 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd v Michalovciach p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Okresný súd v Michalovciach je p o v i n n ý uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet advokátky JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo výške 30 110 Sk (slovom tridsaťtisícstodesať slovenských korún) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Sťažnosti I. Ď., A. J., H. Ď. a H. N. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2004 doručená sťažnosť I. Ď., bytom L., A. J., bytom K., H. Ď., bytom M., a H. N., bytom M. (ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu v Michalovciach (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 326/94 o zaplatenie 33 184 Sk z titulu nájmu a náhrady škody, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 7 C 78/98 o náhradu škody vo výške 30 184 Sk s prísl. a zalesnenie holiny na náklady žalovaného.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli, že 7. apríla 1994 ich právny predchodca M. P., naposledy bytom v K., podal okresnému súdu žalobu týkajúcu sa zaplatenia sumy 30 184 Sk s prísl. Táto vec sa vedie na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 326/94.

Podľa názoru sťažovateľov v konaní vedenom na okresnom súde najprv pod sp. zn. 7 C 326/94 a v súčasnosti pod sp. zn. 7 C 78/98 dochádza k prietahom. Konanie ani po takmer 10 rokoch nie je právoplatne skončené. Sťažovatelia nepovažujú za relevantné, že uznesením z 9. septembra 1997 odporca vylúčil nárok na určenie povinnosti žalovaného zalesniť holinu a zabezpečiť proti poškodeniu zalesnenú časť pozemku, ktorý bol predmetom konania, na samostatné konanie. Tento nárok bol totiž obsiahnutý už v návrhu na začatie konania, resp. bol uplatnený podaním z 11. apríla 1995. Od uvedeného dátumu až do 9. septembra 1997 sa okresný súd touto časťou predmetu konania vôbec nezaoberal. V sťažnosti sa ďalej uvádza, že je pravdou, že pojednávania, ktoré okresný súd nariaduje v súčasnosti v pomerne krátkych časových intervaloch, boli opakovane odročované z dôvodu uzatvorenia mimosúdnej dohody, ale na takýto postup okresného súdu dali sťažovatelia podnet len raz. V ostatných prípadoch išlo o návrh žalovaného.

Dňa 20. januára 2003 podal sťažovateľ I. Ď. predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v súdnom konaní. Podpredseda okresného súdu mu listom sp. zn. Spr. 2007/03 z 3. marca 2003 oznámil, že nahliadnutím do spisu bolo zistené, že všetci žalobcovia, ako aj žalovaný na každom pojednávaní žiadali okresný súd o poskytnutie lehoty na mimosúdne jednanie, čo pojednávajúca sudkyňa aj umožnila a nenesie vinu za to, že sa účastníci konania ani v jednom prípade nedohodli. Podľa názoru sťažovateľov napriek tomu, že

využili možnosť sťažovať sa na prietahy v konaní u predsedu okresného súdu, táto sťažnosť nevedla k náprave.

Porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vidia sťažovatelia v tom, že konanie takmer po 10 rokoch nie je právoplatne skončené.

Sťažovatelia považujú za primerané, aby im bolo v tejto veci priznané primerané finančné zadosťučinenie každému po 100 000 Sk. Domnievajú sa, že obdobie, ktoré uplynulo od podania návrhu až dosiaľ, t. j. takmer 10 rokov, je neprimerane dlhé a ničím neospravedlňiteľné a oni počas tohto obdobia žijú v stave právnej neistoty.

Sťažovatelia v sťažnosti doručenej ústavnému súdu navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa v 1. rade I. Ď. na prejednanie veci bez zbytočných prietahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 bolo postupom Okresného súdu v Michalovciach vo veci predtým pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti pod sp. zn. 7 C 78/98 porušené.

Právo sťažovateľky v 2. rade A. J. na prejednanie veci bez zbytočných prietahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 bolo postupom Okresného súdu v Michalovciach vo veci predtým pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti pod sp. zn. 7 C 78/98 porušené.

Právo sťažovateľky v 3. rade H. Ď. na prejednanie veci bez zbytočných prietahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 bolo postupom Okresného súdu v Michalovciach vo veci predtým pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti pod sp. zn. 7 C 78/98 porušené.

Právo sťažovateľky v 4. rade H. N. na prejednanie veci bez zbytočných prietahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v článku 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 bolo postupom Okresného súdu v Michalovciach vo veci predtým pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti pod sp. zn. 7 C 78/98 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd v Michalovciach konal vo veci vedenej na Okresnom súde v Michalovciach predtým pod sp. zn. 7 C 326/94, v súčasnosti pod sp. zn. 7 C 78/98 bez prietáhov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi v 1. rade – I. Ď. finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke v 2. rade – A. J. finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke v 3. rade – H. Ď. finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke v 4. rade – H. N. finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi v 1. rade všetky trovy tohto konania.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke v 2. rade všetky trovy tohto konania.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke v 3. rade všetky trovy tohto konania.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke v 4. rade všetky trovy tohto konania.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril podpredseda okresného súdu podaním zo 7. apríla 2004. V tomto podaní uvádza podrobný prehľad úkonov urobených vec prejednávajúcou sudkyňou a poukazuje na to, že žalobný petit bol nepresne špecifikovaný aj napriek výzvam okresného súdu, návrh na začatie konania trpel závažnými procesnými nedostatkami, viackrát bolo požiadané o poskytnutie lehoty na mimosúdne vyriešenie sporu, čomu konajúca sudkyňa aj vyhovelá. Petit návrhu bol upravený do zákonom predpísanej podoby až 20. novembra 2000. Až od tohto dátumu je možné návrh považovať za vykonateľný. Podľa názoru podpredsedu okresného súdu zákonná sudkyňa od podania žaloby robila úkony smerujúce k meritórnemu ukončeniu sporu, pričom tieto úkony boli vykonávané bez subjektívnych prietáhov.

Podpredseda okresného súdu v podaní zo 7. apríla 2004 uviedol v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), že netrvá na ústnom pojednávaní a súhlasí s upustením od neho.

Právna zástupkyňa sťažovateľov podaním z 11. mája 2004 navrhla, aby ústavný súd sťažnosti vyhovel. Vo svojom podaní z 18. mája 2004 uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní.

Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 90/04-19 z 10. marca 2004 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v predchádzajúcich konaniach opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého v konaní o každom návrhu pred ústavným súdom, v ktorom navrhovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu (inú právnu) ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces z toho dôvodu, že všeobecný súd nekonal spôsobom ustanoveným

v zákone, je nevyhnutné, aby boli najprv vyčerpané všetky právne prostriedky ich ochrany, ktoré sú navrhovateľovi dostupné (I. ÚS 1/97, I. ÚS 49/98).

Účelom priznania práva podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 26/95).

Sťažovateľ I. Ď. využil právne prostriedky, ktorých uplatnenie sa vyžaduje pred podaním návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, a 20. januára 2003 podal okresnému súdu sťažnosť z dôvodu zbytočných prietahov v konaní podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov. Ani na základe tejto sťažnosti však nedošlo podľa jeho názoru k náprave.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98).

Pokiaľ ide o prvé kritérium „zložitost' veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci, pričom na základe týchto hľadísk predmetné konanie žalobcu v 1. rade H. N., v 2. rade A. J., v 3. rade I. Ď. a vo 4. rade H. Ď. proti žalovanému Lesom Slovenskej republiky, š. p., B. B., odštepnému závodu S. (ďalej len „odporca“ alebo „žalovaný“) o náhradu škody vo výške 30 184 Sk a o uloženie povinnosti žalovanému zalesniť holinu na jeho náklady možno z hľadiska dokazovania hodnotiť ako konanie zložité.

Pri kritériu „správanie sťažovateľa“ v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali spôsobovaniu prietahov zo strany sťažovateľov takými

skutočnosťami, ako je neospravedlnená neúčast' na pojednávaniach, avšak na ťarchu žalobcov je možné pripočítať, že nemali správne špecifikovaný žalobný petit.

Pokiaľ ide o tretie kritérium, a to „postup“ okresného súdu, je potrebné uviesť, že ústavný súd sa zaoberal nielen tvrdeniami sťažovateľov, resp. ich právnej zástupkyne, ale aj celkovým priebehom predmetného konania.

Zo spisu sp. zn. 7 C 326/94 vyplýva, že M. P. podal 7. apríla 1994 žalobu proti žalovanému.

Dňa 4. mája 1994 bol rovnopis žaloby zaslaný na vyjadrenie odporcovi.

V dňoch 7. júna, 28. júna, 20. júla, 11. augusta, 13. septembra, 12. októbra, 28. októbra, 2. novembra, 28. novembra a 30. decembra 1994 bol odporca urgovaný, aby sa vyjadril k veci, a od 20. júla 1994 bol urgovaný pod hrozbou uloženia pokuty.

Dňa 8. februára 1995 okresný súd stanovil termín pojednávania na 16. február 1995.

Dňa 16. februára 1995 okresný súd konštatoval, že žalobca zomrel a bude zabezpečený úmrtný list a zistení dedičia.

Dňa 27. februára 1995 bola urgovaná správa od obecného úradu.

Dňa 28. februára 1995 bola okresnému súdu doručená kópia úmrtného listu spolu so zoznamom dedičov.

Dňa 9. marca 1995 okresný súd predvolal na informatívny výsluch H. Ď.

Dňa 3. apríla 1995 predvolaná uviedla, že spolu s ďalšími dedičmi doplnia žalobu.

Dňa 18. apríla 1995 okresný súd urgoval H. Ď., aby uviedla, či žalobcovia trvajú na žalobe.

Dňa 15. mája 1995 odporca oznámil, že vstúpil do rokovania s dedičmi a že dôjde k mimosúdnej dohode.

Dňa 18. apríla 1995 sťažovatelia doručili okresnému súdu špecifikáciu petitu.

Dňa 6. júna 1995 okresný súd vyzval zástupcu sťažovateľov I. Ď., aby oznámil, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 15. júna 1995 sťažovatelia oznámili, že nedošlo k mimosúdnej dohode a že trvajú na žalobe.

Dňa 28. júna 1995 okresný súd žiadal oznámiť výsledok mimosúdneho jednania.

Dňa 6. júla 1995 odporca oznámil, že pravdepodobne dôjde k mimosúdnej dohode.

Dňa 19. septembra 1995 okresný súd žiadal odporcu o oznámenie, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 11. októbra 1995 okresný súd urgoval vyjadrenie odporcu pod hrozbou pokuty.

Dňa 25. októbra 1995 a 20. novembra 1995 okresný súd urgenciu opakoval.

Dňa 16. januára 1996 bol predvolaný zástupca sťažovateľov I. Ď., ktorý predložil dedičské rozhodnutie sp. zn. D 493/95, Dnot 93/95-Če a oznámil, že chce vec riešiť mimosúdnou dohodou.

Dňa 25. marca 1996 okresný súd žiadal o vyjadrenie, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 12. apríla 1996 okresný súd opäť urgoval účastníkov, aby podali správu o mimosúdnej dohode.

Dňa 24. apríla 1996 odporca oznámil, že vec vyrieši mimosúdnou dohodou do 30. apríla 1996.

Dňa 6. mája 1996 okresný súd nariadil termín pojednávania na 21. máj 1996.

Dňa 13. mája 1996 odporca oznámil, že predmetné parcely boli vrátené v reštitúcii 17. augusta 1993 Lesnému spoločenstvu nad Lúčkovcami.

Dňa 21. mája 1996 okresný súd odročil pojednávanie s tým, že v lehote 14 dní dôjde k odsúhlaseniu pohľadávok.

Dňa 4. júna 1996 zástupca sťažovateľov oznámil okresnému súdu možnosť mimosúdnej dohody.

Dňa 10. júna 1996 sa k veci vyjadril odporca.

Dňa 12. júna 1996 okresný súd urgoval účastníkov, aby sa vyjadrili, či došlo k odsúhlaseniu pohľadávok.

Dňa 21. júna 1996 odporca oznámil listom z 18. júna 1996, že 20. júna 1996 sa bude konať stretnutie účastníkov sporu.

Dňa 27. júna 1996 I. Ď. oznámil okresnému súdu výsledok rokovaní strán sporu.

Dňa 9. augusta 1996 okresný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril, či došlo k dohode so sťažovateľmi.

Dňa 21. augusta 1996 odporca opätovne oznámil, že predmetné pozemky vydal Lesnému spoločenstvu nad Lúčkovcami so sídlom v T.

Dňa 4. októbra 1996 okresný súd nariadil pojednávanie na 24. október 1996.

Dňa 24. októbra 1996 sa na pojednávaní nezúčastnili ani zástupca sťažovateľov, ani zástupca odporcu.

Dňa 27. novembra 1996 okresný súd nariadil pojednávanie na 10. december 1996.

Dňa 10. decembra 1996 sa konalo pojednávanie za účasti zástupcu sťažovateľov a zástupcu odporcu. Zástupca sťažovateľov navrhol odročiť pojednávanie s tým, že v lehote 14 dní spresnia žalobu. Okresný súd pojednávanie odročil na neurčito.

Dňa 13. januára 1997 okresný súd vyzval zástupcu sťažovateľov, aby spresnil žalobu a predložil plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľov.

Dňa 17. januára 1997 zástupca sťažovateľov oznámil, že odporca zaslal znalecký posudok o vzniknutých škodách.

Dňa 29. januára 1997 odporca oznámil, že jeho pracovníci zhodnotili škody v teréne.

Dňa 26. februára 1997 okresný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k znaleckému posudku.

Dňa 5. marca 1997 sťažovatelia predložili znalecký posudok z roku 1994.

Dňa 21. marca 1997 okresný súd urgoval sťažovateľov, aby upresnili žalobu a predložili plnomocenstvo.

Dňa 22. apríla 1997 okresný súd opätovne urgoval zástupcu sťažovateľov.

Dňa 22. apríla 1997 zástupca sťažovateľov doručil svoje vyjadrenie.

Dňa 31. júla 1997 okresný súd nariadil termín pojednávania na 9. september 1997.

Dňa 26. augusta 1997 zástupca sťažovateľov predložil okresnému súdu plnomocenstvo.

Dňa 9. septembra 1997 na pojednávaní za účasti zástupcu sťažovateľov a odporcu zástupca sťažovateľov upravil petit a žiadal: a) nájomné a b) náhradu za škodu na trvalých porastoch.

Okresný súd schválil zmier v bode a) tak, že odporcu zaviazal zaplatiť 3 000 Sk nájomného do 15 dní. Nárok v bode b) týkajúci sa zalesnenia plochy 800 m² bol vylúčený na samostatné konanie.

Uznesenie okresného súdu sp. zn. 7 C 326/94 z 9. septembra 1997 nadobudlo právoplatnosť 18. septembra 1997.

Zo spisu okresného súdu v súčasnosti vedeného pod sp. zn. 7 C 78/98 ústavný súd zistil, že boli vykonané tieto úkony:

Dňa 18. septembra 1997 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 326/94-134 z 9. septembra 1997, ktorým bol schválený súdny zmier ohľadom žalovaného nájomného vo výške 3 000 Sk a nárok sťažovateľov (žalobcov) na náhradu škody vo výške 30 184 Sk a zalesnenie holiny na náklady žalovaného bol vylúčený na samostatné konanie.

Dňa 19. marca 1998 bol v spise urobený úradný záznam, že žalovaný zaplatil sumu, na ktorú sa zaviazal súdnym zmierom, a žalobca v 3. rade udáva, že si je vedomý, že nároky, ktoré boli vylúčené na samostatné konanie, musia byť spresnené v súlade s poučením súdu. Za tým účelom požiadal o poskytnutie lehoty 1 mesiaca.

Dňa 20. mája 1998 bol žalobca v 3. rade vyzvaný, aby spresnil podanú žalobu ohľadom nárokov, ktoré boli vylúčené na samostatné konanie.

Dňa 5. júna 1998 došla okresnému súdu špecifikácia žalobného návrhu.

Dňa 10. júna 1998 bola špecifikácia žalobného návrhu predložená na vyjadrenie žalovanému.

Dňa 28. júla 1998 okresný súd urgoval vyjadrenie žalovaného.

Dňa 21. augusta 1998 okresný súd opäť urgoval vyjadrenie žalovaného.

Dňa 17. septembra 1998 okresný súd urgoval vyjadrenie žalovaného.

Dňa 13. novembra 1998 okresný súd urgoval vyjadrenie žalovaného.

Dňa 14. decembra 1998 okresný súd urgoval vyjadrenie žalovaného pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 7. januára 1999 okresný súd urgoval vyjadrenie žalovaného pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 20. januára 1999 došlo okresnému súdu vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného.

Dňa 16. septembra 1999 bolo vyjadrenie žalovaného okresným súdom zaslané žalobcovi v 3. rade, ktorý zastupoval aj ostatných žalobcov, na zaujatie stanoviska.

Dňa 29. septembra 1999 došlo súdu stanovisko žalobcu v 3. rade.

Dňa 5. októbra 1999 bolo stanovisko žalobcu v 3. rade doručované právnej zástupkyne žalovaného na zaujatie stanoviska.

Dňa 25. októbra 1999 bola právna zástupkyňa žalovaného urgovaná okresným súdom, aby zaujala stanovisko.

Dňa 27. októbra 1999 došlo okresnému súdu stanovisko právnej zástupkyne žalovaného.

Dňa 16. novembra 1999 bolo stanovisko právnej zástupkyne žalovaného doručované žalobcovi v 3. rade.

Dňa 26. novembra 1999 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalobcu v 3. rade.

Dňa 6. decembra 1999 bolo vyjadrenie žalobcu v 3. rade zaslané právnej zástupkyne žalovaného.

Dňa 7. januára 2000 bolo okresným súdom urgované vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného.

Dňa 19. januára 2000 oznámila právna zástupkyňa žalovaného, že žalovaný má právneho nástupcu s tým, že prípadné predvolanie na súd a žiadosti o stanoviská má okresný súd zasielať priamo tomuto právnomu nástupcovi (Lesy Slovenskej republiky, š. p., B. B.).

Dňa 16. februára 2000 bolo okresným súdom opäť urgované vyjadrenie žalovaného.

Dňa 6. marca 2000 okresný súd zaslal právnomu nástupcovi žalovaného na vyjadrenie spresnenú žalobu s tým, aby súčasne navrhol aj dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Zo 16. marca 2000 sa v spise nachádza úradný záznam o tom, že nová právna zástupkyňa žalovaného študovala spis a doložila svoje splnomocnenie.

Dňa 29. marca 2000 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného k žalobe.

Dňa 10. apríla 2000 bolo vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaného zaslané žalobcovi v 3. rade.

Dňa 20. apríla 2000 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalobcu v 3. rade.

Dňa 11. mája 2000 bolo vyjadrenie žalobcu v 3. rade zaslané žalovanému.

Dňa 30. mája 2000 okresný súd urgoval zaujatie stanoviska žalovaného.

Dňa 5. júna 2000 došlo okresnému súdu stanovisko žalovaného.

Dňa 11. októbra 2000 bol vytýčený termín pojednávania na 3. november 2000 a žalobca v 3. rade bol vyzvaný, aby upresnil žalobu v zmysle poučenia súdu.

Dňa 27. októbra 2000 bolo pojednávanie určené na 3. november 2000 odročené na 27. október 2000.

Dňa 20. novembra 2000 došla okresnému súdu špecifikácia žaloby.

Dňa 24. novembra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca v 3. rade prítomný, ostatní žalobcovia zastúpení žalobcom v 3. rade, žalovaný prítomný). Pojednávanie bolo odročené na neurčito na žiadosť žalobcu za účelom mimosúdneho jednanja.

Dňa 13. decembra 2000 bol žalobca v 3. rade urgovaný, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 21. decembra 2000 bol žalobca v 3. rade opäť urgovaný, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 22. decembra 2000 oznámil žalobca v 3. rade okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 8. januára 2001 došlo okresnému súdu stanovisko žalovaného, v ktorom sa uvádza, že navrhuje žalobu zamietnuť.

Dňa 19. februára 2001 okresný súd urgoval žalobcu v 3. rade, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 6. marca 2001 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalobcu v 3. rade, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 13. marca 2001 bol žalovaný vyzvaný, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 30. marca 2001 bol žalovaný opäť urgovaný, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 27. júna 2001 bol vytýčený termín pojednávania na 7. september 2001.

Z 24. augusta 2001 sa v spise nachádza úradný záznam o tom, že žalobca v 3. rade študoval spis.

Dňa 7. septembra 2001 sa uskutočnilo pojednávanie. Pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu, že žalovaný požiadal o poskytnutie lehoty na mimosúdnu dohodu.

Dňa 5. novembra 2001 oznámil žalobca v 3. rade, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 8. júla 2002 bol vytýčený termín pojednávania na 16. september 2002 a žalovanému okresný súd zaslal podanie žalobcu v 3. rade z 5. novembra 2001.

Dňa 16. septembra 2002 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na žiadosť žalovaného za účelom mimosúdneho jednania.

Dňa 7. októbra 2002 bol žalovaný urgovaný, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 22. októbra 2002 bol žalobca v 3. rade urgovaný, aby sa vyjadril, či došlo k mimosúdnej dohode.

Dňa 29. októbra 2002 oznámil žalovaný, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 5. novembra 2002 oznámil žalobca v 3. rade, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 12. decembra 2002 bol vytýčený termín pojednávania na 20. január 2003.

Dňa 20. januára 2003 sa malo uskutočniť pojednávanie (účastníci neboli prítomní). Pojednávanie bolo odročené na 29. január 2003.

Dňa 29. januára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Na návrh žalovaného bolo pojednávanie odročené za účelom mimosúdneho jednania.

Dňa 18. februára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Bol prednesený návrh žalovaného na mimosúdny zmier vo výške 15 000 Sk. Zástupca žalobcov s ním súhlasil za predpokladu, že z tejto sumy budú zaplatené aj úroky z omeškania v polovičnej výške. Za účelom dohody okresný súd odročil pojednávanie na 28. február 2003.

Dňa 28. februára 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Z dôvodu, že štatutárny zástupca žalovaného, ktorý musí odsúhlasiť návrh na zmier, nebol prítomný v práci, požiadal žalovaný o poskytnutie krátkej lehoty na vyjadrenie. Pojednávanie bolo odročené na 10. marec 2003.

Dňa 21. februára 2003 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalobcu v 3. rade k návrhu súdneho zmiernu.

Dňa 10. marca 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Vzhľadom na to, že štatutárny zástupca žalovaného nesúhlasil so zaplatením úrokov z omeškania, k uzavretiu zmiernu nedošlo. Bol daný návrh na vypočutie dvoch svedkov. Pojednávanie bolo odročené na 28. marec 2003.

Z 19. marca 2003 sa v spise nachádza úradný záznam o tom, že žalobca v 3. rade študoval spis.

Dňa 28. marca 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Boli vypočutí svedkovia. Pojednávanie bolo odročené na neurčito a žalovaný bol vyzvaný na predloženie listinných dôkazov.

Dňa 10. apríla 2003 bol žalovaný urgovaný, aby predložil listinné dôkazy.

Dňa 23. apríla 2003 žalobca v 3. rade študoval spis a boli mu odfotené časti spisu.

Dňa 28. apríla 2003 bol žalovaný opäť urgovaný, aby predložil listinné dôkazy, a bol určený termín pojednávania na 6. máj 2003.

Dňa 6. mája 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Boli vypočutí žalobca v 3. rade a žalovaný. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom zadováženia ďalších listinných dôkazov.

Dňa 4. júna 2003 zaslal žalovaný okresnému súdu listinné dôkazy.

Dňa 15. júla 2003 bol žalovaný urgovaný, aby predložil ďalšie listinné dôkazy.

Dňa 3. septembra 2003 bol žalovaný opäť urgovaný, aby predložil listinné dôkazy, a bol určený termín pojednávania na 3. október 2003.

Dňa 3. októbra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Pojednávanie bolo odročené za účelom predvolania svedkov.

Dňa 16. októbra 2003 bol žalovaný vyzvaný okresným súdom na zaslanie adresy svedka.

Dňa 21. októbra 2003 došlo okresnému súdu podanie žalovaného, ktorým oznámil adresu svedka.

Dňa 28. októbra 2003 došlo okresnému súdu vyjadrenie žalobcu v 3. rade.

Dňa 14. novembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Bol vypočutý svedok. Pojednávanie bolo odročené na 2. december 2003.

Dňa 24. novembra 2003 došli okresnému súdu listinné doklady od žalovaného.

Dňa 28. novembra 2003 doplnil doklady žalobca v 3. rade.

Dňa 2. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Bol vypočutý svedok. Pojednávanie bolo odročené za účelom predvolania ďalšieho svedka.

Dňa 16. decembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca v 3. rade prítomný, žalovaný neprítomný). Pojednávanie bolo odročené z dôvodu ospravedlnenia žalovaného a za účelom predvolania svedka.

Dňa 16. decembra 2003 bol žalobca v 3. rade vyzvaný na predloženie listinných dôkazov.

Dňa 13. januára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Pojednávanie bolo odročené z dôvodu, že sa neustanovil svedok.

Dňa 27. januára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca v 3. rade prítomný, žalovaný neprítomný). Pojednávanie bolo odročené za účelom predvolania svedka, ktorý sa nedostavil.

Dňa 4. februára 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (účastníci prítomní). Vzhľadom na nové listinné dôkazy predložené do spisu zo strany žalobcu v 3. rade požiadal žalovaný o odročenie pojednávania za účelom mimosúdneho riešenia sporu.

Dňa 8. marca 2004 bol žalovaný vyzvaný, aby oznámil okresnému súdu výsledok mimosúdneho jednanja.

Dňa 10. marca 2004 oznámil žalovaný, že k mimosúdnej dohode nedošlo.

Dňa 18. marca 2004 bol vyzvaný štatutárny zástupca Združenia vlastníkov lesa Nad Lúčkovcami, aby predložil doklady.

Dňa 29. marca 2004 žalobca v 3. rade ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní 31. marca 2004.

Dňa 30. marca 2004 sa dostavil na okresný súd štatutárny zástupca Združenia vlastníkov lesa Nad Lúčkovcami a predložil listinné dôkazy.

Dňa 31. marca 2004 sa uskutočnilo pojednávanie (žalobca v 3. rade neprítomný, žalovaný prítomný). Na pojednávaní bola pripustená zmena žaloby. Bol vypočutý svedok. Na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobe v časti vyhovel a vo zvyšnej časti ju zamietol.

Dňa 14. apríla 2004 došlo okresnému súdu podanie žalobcu v 3. rade, ktorým oznámil, že jeho práceneschopnosť sa skončila, a podal k veci svoje vyjadrenie.

Ústavný súd zistil, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na konanie bez zbytočných prieťahov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že okresným súdom boli vykonané viaceré neefektívne úkony.

V období od 7. júna 1994 do 8. februára 1995 okresný súd urgoval vyjadrenie odporcu k žalobe a od 20. júla 1994 urgoval vyjadrenie pod hrozbou pokuty bez toho, aby k tomuto kroku pristúpil. V tomto období 8 mesiacov boli posielané urgencie bez toho, aby bolo nariadené pojednávanie, a toto obdobie ústavný súd hodnotí ako neefektívne úkony, ktoré majú za následok priet'ahy v konaní. V tomto období však bol účastníkom konania právny predchodca s'ťažovateľov. V období od 10. júna 1998 do 16. septembra 1999 okresný súd vyzýval žalovaného, aby sa vyjadril k špecifikácii žalobného návrhu, celkovo sedemkrát. Z toho štyri výzvy (17. septembra 1998, 13. novembra 1998, 14. decembra 1998 a 7. januára 1999) ústavný súd považuje za neefektívne z dôvodu, že okresný súd už mal uložiť poriadkovú pokutu alebo mal nariadiť pojednávanie bez vyjadrenia žalovaného, preto obdobie od 17. septembra 1998 (výzva na vyjadrenie k žalobnému návrhu) do 16. septembra 1999 (zaslanie vyjadrenia žalovaného žalobcovi v 3. rade) hodnotí ako priet'ahy v konaní v trvaní 12 mesiacov. Obdobie od 19. februára 2001 (výzva žalobcovi v 3. rade, aby uviedol, či došlo k mimosúdnej dohode) do 27. júna 2001 (vytýčený termín pojednávania) hodnotí ústavný súd ako priet'ahy v konaní v trvaní 4 mesiacov, pretože výzvy na oznámenie, či došlo k mimosúdnej dohode, uskutočnené 19. februára 2001, 13. marca 2001 a 30. marca 2001 považuje ústavný súd za neefektívne vzhľadom na to, že žalobca v 3. rade už 22. decembra 2000 oznámil okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo, a žalovaný navrhol žalobu zamietnuť svojím podaním z 8. januára 2001, takže ďalšie výzvy okresného súdu na vyjadrenie, či došlo k mimosúdnej dohode, boli nadbytočné a neefektívne. V konaní došlo k priet'ahom v trvaní celkom 16 mesiacov.

V súhrne celej veci je neprípustné, aby konanie o takýchto nárokoch s'ťažovateľov trvalo viac ako 10 rokov bez meritórneho rozhodnutia vo veci, čo samo osebe predstavuje priet'ahy v konaní, a tým aj porušenie základného práva s'ťažovateľov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Keďže k porušeniu základného práva došlo nekonaním okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 78/98, ústavný súd mu prikázal konať (bod 2 výroku nálezu).

Sťažovatelia si uplatnili primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 100 000 Sk pre každého z nich. Svoj návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili tak, že nekonaním okresného súdu sú v stave právnej neistoty.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 citovaného zákona má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľov a vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 78/98 a prikázal okresnému súdu, ktorý ich právo porušil, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov. Dovŕšením opatrení smerujúcich zo strany ústavného súdu k odstráneniu stavu právnej neistoty bolo i priznanie primeraného finančného zadosťučinenia po 10 000 Sk každému zo sťažovateľov ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Ústavný súd vzal do úvahy predmet sporu, jeho zložitosť a dĺžku jeho trvania. Výšku zadosťučinenia stanovil ústavný súd najmä s ohľadom na zistené obdobie nečinnosti okresného súdu a na vyššie uvedené kritériá riešenia zisteného porušenia základných práv, pričom vychádzal zo spisu okresného súdu (bod 3 až 6 výroku nálezu).

Vo zvyšnej časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel (bod 8 výroku nálezu).

Právna zástupkyňa si uplatnila náhradu trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 16 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, napísanie sťažnosti), pričom za jeden úkon u jedného sťažovateľa si uplatnila odmenu vo výške 3 627 Sk a režijný paušál vo výške 136 Sk, čo spolu predstavuje sumu 30 104 Sk.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnou zástupkyňou sťažovateľov vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konaní uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovatelia boli sčasti vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 8 citovanej vyhlášky, ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna tretina výpočtového základu.

Predmet konania – ochrana základných ľudských práv a slobôd – je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadost'účením, ktoré predstavuje náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní alebo obhajobe dvoch alebo viacerých osôb.

Podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za prvý polrok 2003 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 13 602 Sk.

Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej pomoci, a to prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady a napísanie sťažnosti. Podľa takto určených kritérií sú trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci za zastupovanie štyroch sťažovateľov po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. vo výške 30 110 Sk (odmena za jeden úkon za zastupovanie jedného sťažovateľa je 4 534 Sk, za zastupovanie štyroch sťažovateľov 4 534 Sk krát 4 mínus 20 % podľa § 17 ods. 2 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. plus režijný paušál 136 Sk za každý úkon), ktoré ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov.

Z uvedených dôvodov ústavný rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2004